

Asia C-208/20**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

14.5.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Sofiyski rayonen sad (piirituomioistuin, Sofia, Bulgaria)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

14.5.2020

Kantajat:

”Toplofikatsia Sofia” EAD

”Chez Elektro Balgaria” AD

”Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia” EOOD

Pääasian kohde

Kolme siviiliasiaa, joissa kulloinenkin vastapuoli ei voi edelleenkään saada asianosaisasemaa, koska oikeudenkäyntiasiakirjoja on mahdotonta antaa henkilökohtaisesti tiedoksi vastaajille, jotka naapureiden tai sukulaisten mukaan oleskelevat muissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeusperusta

SEUT 267 artiklan mukainen ennakkoratkaisupyynnö SEUT 20 artiklan 2 kohdan a alakohdan, asetuksen N:o 1206/2001 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1 Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdan a alakohtaa, luettuna yhdessä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan toisen kohdan kanssa, syrjintäkiellon ja kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn

menettelyllisten toimien vastaavuuden periaatteita, kuten myös jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28.5.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1206/2001 1 artiklan [1 kohdan] a alakohtaa tulkittava siten, että jos jäsenvaltion, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, kansallisessa lainsäädännössä säädetään, että tuomioistuin pyytää virallisen tiedon vastaajan osoitteesta kyseisessä jäsenvaltiossa, ja jos todetaan, että kyseinen vastaaja oleskelee Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa, kansallinen tuomioistuin, jossa asia on vireillä, on velvollinen pyytämään tiedon vastaajan osoitteesta sen valtion, jossa tämä oleskelee, toimivaltaisilta viranomaisilta?

- 2 Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen periaatteen kanssa, että kansallisen tuomioistuimen on taattava unionin oikeudesta johtuvien oikeuksien tehokkaan suojelun edellyttämät menettelylliset oikeudet, tulkittava siten, että selvittäessään velallisen asuinpaikkaa, mitä kansallisessa lainsäädännössä edellytetään sellaisen yksipuolisen muodollisen menettelyn toteuttamiseksi, jossa ei vastaanoteta todisteita ja jollainen maksamismääräysmenettely on, kansallinen tuomioistuin on velvollinen tulkitsemaan jokaista perusteltua epäilystä siitä, että velallisen asuinpaikka on Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa, maksamismääräyksen antamisen oikeusperustan puuttumiseksi tai perusteeksi sille, ettei maksamismääräys saa lainvoimaa?
- 3 Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä sen periaatteen kanssa, että kansallisen tuomioistuimen on taattava unionin oikeudesta johtuvien oikeuksien tehokkaan suojelun edellyttämät menettelylliset oikeudet, tulkittava siten, että siinä kansallinen tuomioistuin, joka annettuaan tiettyä velallista koskevan maksamismääräyksen on todennut, ettei kyseisen velallisen asuinpaikka todennäköisesti ole tuomioistuinvaltiossa – ja sillä edellytyksellä, että tämä muodostaa kansallisen lainsäädännön mukaan esteen tällaista velallista koskevan maksamismääräyksen antamiselle –, veloitetaan viran puolesta kumoamaan annettu maksamismääräys, vaikka tästä ei säädetä nimenomaisesti kansallisessa lainsäädännössä?
- 4 Jos kolmanteen kysymykseen vastataan kieltävästi, onko siinä mainittuja säännöksiä tulkittava siten, että niissä kansallinen tuomioistuin veloitetaan kumoamaan annettu maksamismääräys, jos se on asiaa tutkittuaan varmasti todennut, ettei velallisella ole asuinpaikkaa jäsenvaltiossa, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä?

Euroopan unionin oikeussäännöt ja -käytäntö

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta: 18 artikla ja 20 artiklan 2 kohdan a alakohta

Euroopan unionin perusoikeuskirja: 47 artiklan toinen kohta

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001, 60 artiklan 1 kohta

Jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa 28.5.2001 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001: 1 artiklan 1 kohdan a alakohta

Oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (”asiakirjojen tiedoksianto”) ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 kumoamisesta 13.11.2007 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1393/2007: 1 artiklan 1 ja 2 kohta

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1215/2012: 5 artiklan 1 kohta.

Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 16.12.1976, Rewe-Zentralfinanz (C-33/76, EU:C:1976:188)

Unionin tuomioistuimen tuomio 19.12.2012, Alder (C-325/11, EU:C:2012:824)

Unionin tuomioistuimen tuomio 16.9.2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603)

Unionin tuomioistuimen määräys 28.4.2016, Alta Realitat (C-384/14, EU:C:2016:316)

Kansalliset oikeussäännöt

Sopimusvelvoitteista ja sopimuksista annettu laki (Zakon za zadalzhniata i dogovorite): 68 §:n a kohta

- 5 Siviiliprosessilaki (Grazhanski protsesualen kodeks): 38 §, 40 ja 41 §, 42 §:n 1 momentti, 43 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §, 46 §:n 1 ja 2 momentti, 47 §:n 1, 2, 3, 5, 6 ja 7 momentti, 48 §, 53 ja 246 §, 282 §:n 2 momentti, 410 §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti, 411 §, 413 §:n 1 momentti, 414–416 § sekä 419 ja 423 §

- 6 Kansainvälisestä yksityisoikeudesta annettu koodeksi (Kodeks na mezhdunarodno chasto pravo): 4 §:n 1 momentti ja 48 §
- 7 Väestörekisteristä annettu laki (zakon za grazhdanskata registratsia): 90 §:n 1 momentti, 93 ja 94 § sekä 96 §:n 1 momentti

Lyhyt kuvaus tosiseikoista ja menettelystä

- 8 Ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa pantiin vireille kolme siviilioikeudellista menettelyä, joissa vastapuoli ei voi edelleenkään saada asianosaisasemaa, koska oikeudenkäyntiasiakirjojen tiedoksi antaminen vastaajille on mahdotonta.
- 9 Ensimmäisessä (kanne)menettelyssä kantaja, ”Toplofikatsia Sofia” EAD, on nostanut vastaajana olevaa DP:tä, joka on luonnollinen henkilö, kuluttaja ja Bulgarian kansalainen, vastaan kanteen, jossa vaaditaan toteamaan saatava, joka koskee Sofiassa sijaitsevaan kiinteistöön toimitettua lämpöenergiaa sekä siihen liittyviä palveluja ja lakisääteisiä korkoja.
- 10 Menettely pantiin vireille sen jälkeen, kun velallista, DP:tä, ei ollut tavoitettu maksamismääräysmenettelyssä hänen rekisteröidyistä osoitteistaan. Tuomioistuin määräsi tiedoksiannon kiinnitettäväksi asunnon etuoveen, mutta asiakirjoja ei edelleenkään voitu antaa tiedoksi velalliselle. Tästä syystä tuomioistuin totesi, että maksamismääräyksessä mainittujen saatavien olemassaolon toteamiseksi voidaan nostaa kanne.
- 11 Kannekirjelmän jäljennös toimitettiin DP:lle siinä mainittuun osoitteeseen Sofiassa, mutta DP:tä ei tavoitettu kyseisestä osoitteesta. Tuomioistuin pyysi viran puolesta DP:n osoitetietoja viranomaisten ylläpitämistä väestö- ja työnantajarekistereistä. Niistä ilmenee, että DP:n vakinainen ja nykyinen asuinpaikka on kannekirjelmässä mainittu osoite mutta että DP ei ole työskennellyt virallisesti Bulgariassa enää tammikuun 2013 jälkeen. Tuomioistuin määräsi, että DP kutsutaan osallistumaan menettelyyn kiinnittämällä ilmoitus hänen rekisteröityyn osoitteeseensa [etuoveen]. Lokakuussa 2019 tuomioistuimen virkailija, joka antaa ilmoituksia tiedoksi, kävi DP:n osoitteessa ja havaitsi, että DP on asunut naapurinsa mukaan viimeiset seitsemän vuotta Ranskassa.
- 12 Toisessa (maksamismääräys)menettelyssä kantajana oleva ”Chez Elektro Bulgaria” AD, kunnallinen energiayritys, vaatii maksamismääräyksen antamista EQ:lle, joka on luonnollinen henkilö ja kuluttaja, Sofiassa sijaitsevaan kiinteistöön toimitetun sähkön maksamatta jättämisen vuoksi.
- 13 Tuomioistuin antoi maksamismääräyksen ja määräsi, että se annetaan tiedoksi velallisena olevalle EQ:lle, jotta tämä voi ottaa päättää, vastustaako hän määräystä vai ei. Tuomioistuimen virkailija kävi maksamismääräysmenettelyn kantajan ilmoittamassa osoitteessa, joka oli sama kuin väestörekisterin mukainen velallisen vakinainen ja nykyinen asuinosoite. Virkailija ei tavannut osoitteessa ketään ja

kiinnitti tiedoksiannon etuoveen. Naapurilta hän sai tietää, että velallinen on asunut viimeisen vuoden Saksassa. Tuomioistuimen viran puolesta pyytämistä tiedoista ilmeni, ettei velallinen ole ollut vakuutettuna Bulgariassa tammikuun 2010 jälkeen.

- 14 Kolmannessa (maksamismääräys)menettelyssä kantajana oleva ”Agentsia za kontrol na prosrocheni zadalzhenia” EOOD, joka on saatavien perintään erikoistunut yritys, vaati maksamismääräyksen antamista FR:lle, joka on luonnollinen henkilö ja kuluttaja ja joka ei ole maksanut luottoa takaisin rahalaitokselle, jonka kotipaikka on Sofia.
- 15 Tuomioistuin antoi maksamismääräyksen ja määräsi, että se annetaan tiedoksi velallisena olevalle FR:lle, jotta tämä voi ottaa päättää, vastustaako hän määräystä vai ei. Tuomioistuimen virkailija kävi kahdesti maksamismääräysmenettelyn kantajan ilmoittamassa osoitteessa, joka oli sama kuin väestörekisterin mukainen velallisen vakinainen ja nykyinen asuinosoite, ja totesi, että osoitteessa asuu velallisen äiti. Äiti kieltäytyi ottamasta asiakirjaa vastaan poikansa puolesta ja kertoi, että poika on asunut viimeiset kolme vuotta Saksassa mutta että hän ei tiedä tämän tarkkaa osoitetta. Äiti antoi kaksi bulgariaalaista puhelinnumeroa yhteyden ottamiseksi velalliseen, mutta numeroissa ei vastattu.

Ennakkoratkaisupyynnön perustelut

- 16 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on epävarma siitä, säädetäänkö kansallisessa lainsäädännössä siinä tapauksessa, että oikeudenkäyntiasiakirjojen vastaanottaja oleskelee toisessa jäsenvaltiossa, kannemenettelyn sääntelemisen yhteydessä tiedoksiantoa koskevista toimenpiteistä, jotka ovat yhteensopivia unionin oikeuden vaatimusten kanssa. Etenkin on todettava, edellyttääkö unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettu menettelysääntöjen vastaavuuden periaate, että selvitetään myös henkilöiden osoite ulkomailla, kuten tehdään sellaisten henkilöiden tapauksessa, joiden rekisteröity osoite on Bulgariassa.
- 17 Maksamismääräysmenettelyssä – joka noudattaa tiettyä muotoa ja jossa hakijan esittämiin vaatimuksiin ei sovelleta kannemenettelyn todisteluvaatimuksia – tuomioistuimen toimivalta määräytyy kuitenkin kansallisen lainsäädännön nojalla velallisen asuinpaikan perusteella. Siksi kysymys tiedoksiannon tavasta on tällaisessa menettelyssä myös merkityksellinen tuomioistuimen kansainvälisen toimivallan kannalta.
- 18 Ennakkoratkaisupyynnö koskee jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaatteen soveltamista ja sille unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä asetettuja rajoituksia. Tuomion Rewe-Zentralfinanz (C-33/76) mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava kansallisen oikeuden mukaisia menettelysääntöjään samalla tavalla kansallisesta oikeudesta johtuviin oikeuksiin ja sellaisiin oikeuksiin, joita annetaan unionin oikeudessa.

- 19 SEUT 18 artikla, jossa kielletään kansalaisuuteen perustuva syrjintä, liittyy myös kysymykseen tietyn oikeudenkäyntiasiakirjojen vastaanottajan ulkomaisen osoitteen selvittämisestä. Merkityksellinen on myös SEUT 20 artiklan 2 kohdan a alakohta, jossa määrätään oikeudesta oleskella vapaasti unionin jäsenvaltioiden alueella. Käsiteltävässä asiassa voidaan soveltaa myös asetusta N:o 1206/2001, koska siviilituomioistuin tiedustelee siinä, onko sen selvittävä asianosaisten ulkomainen osoite.
- 20 Kysymykseen siitä, onko kansallinen tuomioistuin toimivaltainen antamaan maksamismääräyksiä henkilöille, joiden asuinpaikka ei ole tuomioistuinvaltiossa, sovelletaan asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohtaa. Kyseisen säännöksen mukaan on niin, että jos henkilön kotipaikka on jäsenvaltiossa, häntä vastaan voidaan nostaa kanne toisen jäsenvaltion tuomioistuimessa ainoastaan asetuksen 7–26 artiklan säännösten nojalla. Asetuksen N:o 1215/2012 62 artiklan 1 kohdan mukaan käsite ”kotipaikka” määräytyy jäsenvaltion, jonka tuomioistuimessa asia on vireillä, lainsäädännön mukaan.
- 21 Tuomiossa Alder (C-325/11) esitetyn tulkinnan mukaan asetuksen N:o 1393/2007 1 artiklan 1 kohta on esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jossa unionin kansalainen velvoitetaan nimeämään tiedoksiannot vastaanottamaan valtuutettu edustaja oikeudenkäyntijäsenvaltiossa. Kyseisen asetuksen 1 artiklan 2 kohdan mukaan asetusta ei sovelleta, ellei asiakirjan vastaanottajan osoite ole tiedossa.

Yhteys unionin oikeuteen ja tulkinnan tarpeellisuus

- 22 Aluksi on todettava, että kyse on siviiliasioista, joihin liittyy ulkomainen liityntä, koska toinen asianosaisista oleskelee ilmeisesti ulkomailla. Riidan kohteen – maksuvelvoitteet Bulgariassa luovutetuista tavaroista ja suoritetuista palveluista – osalta bulgarialaisia tuomioistuimia on pidettävä asetuksen N:o 1215/2012 yleisten sääntöjen mukaan toimivaltaisina riippumatta siitä, onko vastaajilla kotipaikka Bulgariassa.
- 23 Ensimmäisessä menettelyssä tuomioistuimen käsiteltävänä on – edellä esitettyjen tosiseikkojen perusteella asiakirjojen vastaajalle tiedoksi antamisen osalta – kanne, ja se tiedustelee tässä yhteydessä kantajalta, tietääkö tämä, oleskeleeko vastaaja [toisessa] kantajan tiedossa olevassa osoitteessa. Hyvin todennäköisesti kantaja toteaa, ettei sen tiedossa ole tällaista osoitetta, minkä yhteydessä on otettava huomioon, että myös kannekirjelmässä mainitaan ainoastaan vastaajan rekisteröity osoite. Tässä tilanteessa tuomioistuimen on julkaistava ilmoitus Darzhaven vestnikissä (Bulgarian virallinen lehti) ja, jos vastaaja ei ilmoittaudu (mikä on myös todennäköistä, koska hän ei oleskele Bulgariassa eikä hänellä ole mahdollisuutta lukea Bulgarian virallisen lehden painettua versiota), nimettävä hänelle erityinen valtuutettu edustaja.
- 24 Vastaajalta evättäisiin näin mahdollisuus osallistua menettelyyn, jos tosiasiallinen tilanne on se, että hän asuu ulkomailla – unionin toisessa jäsenvaltiossa. Jos näin ei ole ja vastaaja asuu jossain toisessa osoitteessa Bulgariassa, tuomioistuimella

on mahdollisuus myös määrätä lisäselvitysten tekemisestä osoiterekisteristä tai työnantajalta. Kansallisessa lainsäädännössä ei säädetä mahdollisuudesta ilmoittaa ulkomailla olevaa nykyistä osoitetta, eikä vastaaja voi siten nyt tarkasteltavassa tapauksessa ilmoittaa ulkomaista osoitettaan.

- 25 Kansallisessa lainsäädännössä asetetaan siten erilaisia edellytyksiä henkilöille, jotka asuvat tilapäisesti toisessa osoitteessa Bulgariassa, ja sellaisille, jotka asuvat toisessa osoitteessa ulkomailla. Samanaikaisesti Bulgarian kansalaisia on etsittävä aina heidän rekisteröidystä osoitteestaan Bulgariassa, jos heitä vastaan aloitetaan oikeudenkäynti. Henkilöitä, jotka ovat käyttäneet SEUT 20 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaista oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, kohdellaan siten eri tavalla heidän [perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa taattujen] oikeudenkäyntiin osallistumista koskevien oikeuksiensa osalta.
- 26 Herää kysymys, onko tämä erilainen kohtelu perusteltua, kun otetaan huomioon määräyksen Alta Realitat, C-384/14, 58 kohdassa (joskin muusta syystä) määritetyt unionin tuomioistuimen arviointiperusteet, joiden mukaan on punnittava keskenään asiakirjojen tehokasta vaihtoa rajat ylittävissä riita-asioissa ja vastaanottajan menettelyllisten oikeuksien suoja (periaate, joka esitetään myös tuomion Alpha Bank Cyprus, C-519/13, 41 kohdassa). Jos kansalaisen, jolla ei ole rekisteröityä osoitetta ulkomailla eikä mahdollisuutta ilmoittaa tällaista konkreettista osoitetta, haastaminen on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa, on myös vastattava kysymykseen, voiko kansallinen tuomioistuin tässä tapauksessa vaatia tietoja vastaajan osoitteen rekisteröinnistä hänen oleskeluvaltioltaan, tässä tapauksessa Ranskan tasavallalta. Tätä tarkoitusta varten tuomioistuimella on käytettävissään toinen unionin oikeuden väline, nimittäin mahdollisuus esittää todisteiden vastaanottamista koskevia pyyntöjä unionin toisten jäsenvaltioiden tuomioistuimille asetuksen N:o 1206/2001 mukaisesti. Tätä menettelytapaa voidaan kuitenkin käyttää vain, jos katsotaan, että kansallisessa oikeudessa käytettävissä olevien toimien osalta unionin oikeudesta seuraa kansallisen tuomioistuimen velvollisuus todeta myös asianosaisten osoitteet muissa jäsenvaltioissa.
- 27 Molemmissa maksamismääräysmenettelyissä, joissa on jo toteutettu lopullisia oikeudellisia toimia – näissä tiettyä muotoa noudattavissa menettelyissä annettiin maksamismääräykset, mutta on tutkittava, voivatko nämä oikeustoimet saada lainvoiman –, ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan on mahdollista, että kyseiset oikeudelliset toimet on toteutettu, vaikka kansainvälistä toimivaltaa ei ole.
- 28 Asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion tuomioistuin ei voi antaa tuomiota henkilöstä, jonka kotipaikka on toisessa jäsenvaltiossa, paitsi jos kyseisessä asetuksessa säädetty edellytykset täyttyvät. Käsite ”kotipaikka” määräytyy kunkin yksittäisen valtion oikeuden perusteella.
- 29 Bulgarian lainsäätäjät ei ole nimenomaisesti määritellyt sitä tai viitannut siihen, mitä kansallisen oikeuden mukaista oikeuskäsitettä tulkitaan yleisesti kotipaikan

käsitettä vastaavana. Varhoven kasatsionen sadin (ylin tuomioistuin, Bulgaria) (jäljempänä VKS) oikeuskäytännön mukaan se ei voi olla vakinainen asuinosoite, koska tämä osoite voi olla ainoastaan Bulgarian alueella.

- 30 ”Kotipaikka” määritellään siten Bulgarian oikeuden mukaan kahden kriteerin avulla – nykyisen rekisteröidyn osoitteen tai asuinpaikan. Maksamismääräysmenettelyn osalta Bulgarian lainsäätäjät kuitenkin kieltävät ehdottomasti maksamismääräyksen antamisen, jos henkilön, jolle tällainen määräys on tarkoitettu, asuinpaikka on jonkin muun valtion kuin Bulgarian alueella.
- 31 Tulkintatuomiossaan nro 4/2013 VKS sitä vastoin velvoittaa kansalliset tuomioistuimet soveltamaan tätä sääntöä suppeasti, koska maksamismääräysmenettelyssä ei vastaanoteta todisteita ja koska katsotaan, että kansallinen tuomioistuin ei voi kyseisessä menettelyssä selvittää, täyttyykö lakisääteinen edellytys, jonka mukaan velallisen asuinpaikka on Bulgariassa. Tuomioistuimen on siten annettava maksamismääräys, ja jos sitä ei vastusteta (mihin ei vaadita perusteluita) ja jos tämä maksamismääräys annetaan henkilölle tiedoksi vastaanottajan rekisteröityyn osoitteeseen, maksamismääräyksestä tulee lainvoimainen. Lainvoimaisen maksamismääräyksen perusteella voidaan aloittaa täytäntöönpanomenettely, ja täytäntöönpano voi kohdistua velallisen omaisuuteen, vaikka hänen asuinpaikkansa olisi Bulgarian ulkopuolella.
- 32 Mainitun tulkintatuomion mukaan tuomioistuin ei arvioi samanaikaisesti sitä, onko se, että rekisteröity nykyinen osoite on toisessa valtiossa, kansalliselle tuomioistuimelle peruste olettaa, että henkilön asuinpaikka on siellä, vai ei.
- 33 Vaikka kansallisen oikeuskäytännön mukaan maksamismääräykseltä, joka annettiin velalliselle, jonka asuinpaikka on toisessa valtiossa, voidaan suojautua vastustamalla sitä muutoksenhakutuomioistuimessa, tämä suoja ei ole tehokas. Tämä johtuu siitä, että määräyksen vastustaminen muutoksenhakutuomioistuimessa ei keskeytä väliaikaisesti aloitettua pakkotäytäntöönpanoa. Velallinen voi vaatia pakkotäytäntöönpanon väliaikaista keskeyttämistä vain, jos hän maksaa vakuuden.
- 34 Ennakkoratkaisua pyytävällä tuomioistuimella on vakavia epäilyjä siitä, että tämän tulkinnan perusteella asetuksen N:o 1215/2012 5 artiklan 1 kohdan säännöltä viedään asuinpaikan käsitteen osalta [käytännössä] tehokas vaikutus. Näin ollen herää kysymys, onko unionin oikeuden kanssa yhteensopivaa se, miten VKS tulkitsee tapaa, jolla tuomioistuin määrää maksamismääräysmenettelyssä velallisen asuinpaikkaa koskevia selvityksiä, nimittäin tarkastamatta niitä ja ottamatta perustaksi tietoja, jotka on saatu tiedoksiannoista vastaavilta tuomioistuinten virkailijoilta. Epäselvää on etenkin, noudatetaanko periaatetta toteuttaa tehokkaita toimenpiteitä unionin oikeudesta johtuvien oikeuksien suojelemiseksi, sellaisena kuin se esitettiin tuomiossa Rewe-Zentralfinanz, C-33/76.

- 35 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyytää myös arvioimaan sitä tapausta, että velallisen asuinpaikkaa ei ole todettu varmasti mutta on epäily siitä, ettei se ole Bulgariassa.

Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksiä:

- 36 Ensimmäisellä kysymyksellä ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyytää unionin tuomioistuinta arvioimaan, onko tuomiossa Rewe-Zentralfinanz, C-33/76, vahvistettua tehokkaan oikeussuojan periaatetta kansallisessa oikeudenkäyntimenettelyssä tiettyjen edellytysten täytyessä laajennettava. Kyseisen tuomion ja unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden menettelyllisen itsemääräämisoikeuden periaate velvoittaa vahvistamaan tuomioistuimet ja menettelyt, joilla unionin oikeudessa annettavia oikeuksia suojellaan tehokkaasti ja samalla tavalla (kuin kansallisesta oikeudesta johtuvia oikeuksia).
- 37 Nyt tarkasteltavassa tapauksessa on nähtävissä, että luonteeltaan kansallista oikeutta, nimittäin tuomioistuimen velvollisuutta selvittää vastaajan rekisteröity osoite, ei sovelleta samalla tavalla niihin kansalaisiin, jotka oleskelevat unionin toisessa jäsenvaltiossa. Näiden kansalaisten tapauksessa ei ole selvää, onko tuomioistuin velvollinen ottamaan vastaan todisteita osoitteesta, jos menettelyssä on riittävästi tietoa siitä, missä unionin jäsenvaltiossa he oleskelevat. Samanaikaisesti asiakirjojen tiedoksiannosta koskevan asetuksen N:o 1393/2007 1 artiklan 2 kohdassa suljetaan nimenomaisesti pois asetuksen soveltaminen, jos asiakirjan vastaanottajan osoite ei ole tiedossa.
- 38 Tässä tilanteessa menetelmät sen takaamiseksi, että toisessa jäsenvaltiossa oleskelevat Bulgarian kansalaiset voivat osallistua bulgarialaisissa tuomioistuimissa vireillä oleviin siviilioikeudenkäynteihin, ovat erittäin tehottomia. Ne ovat käytännössä riippuvaisia kantajan hyväntahtoisuudesta ilmoittaa näiden kansalaisten osoite toisessa valtiossa.
- 39 Tässä yhteydessä on otettava huomioon, että tämä tilanne johtuu osittain myös osoitteen rekisteröintiä koskevista Bulgarian säännöksistä. Väestörekisteristä annettussa Bulgarian laissa ei sallita Bulgarian kansalaisen nykyisen ulkomaisen osoitteen rekisteröimistä. Jos ilmoitetaan ainoastaan asuinvaltio, myöskään sitä ei voida näin käyttää ilmoitusten tiedoksi antamiseen vastaanottajalle. Tällä seikalla on ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan tärkeä merkitys sen kysymyksen kannalta, onko kansallinen tuomioistuin velvollinen selvittämään Bulgarian kansalaisten osoitteet muissa jäsenvaltioissa.
- 40 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ei voi ehdottaa konkreettista vastausta ensimmäiseen kysymykseen, kun otetaan huomioon tiedoksiannon nopeuden ja asianosaisten menettelyllisten oikeuksien suojan punnintaa koskeva arviointiperuste. Yhtäältä henkilön etsiminen toisista valtioista on menettely, joka viivästyttää tuomioistuimen menettelyä, jota käydään Bulgarian kansalaisia vastaan, joilla on tiettyjä velvollisuuksia kotimaataan kohtaan, kuten velvollisuus ilmoittaa

osoitteensa ja nimetä yhteyshenkilö viranomaisia varten. Toisaalta tätä velvollisuutta lievennetään huomattavasti unionin oikeudessa (ks. tuomio Alder, C-325/11, 39–41 kohta). On myös niin, että vastaajat eivät ole ilmoittaneet ennakkoratkaisua pyytävässä tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa oleskelevansa kansalaisuusvaltionsa ulkopuolella, mutta vaikka he olisivatkin täyttäneet tämän velvollisuutensa, tämä ei mahdollista heidän osoitteensa yksiselitteistä selvittämistä.

- 41 Toisen kysymysryhmän – joka koskee asuinpaikan selvittämistä maksamismääräysmenettelyssä – osalta kansallisten viranomaisten on ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen näkemyksen mukaan taattava unionin oikeuden tehokas soveltaminen. Tämä edellyttää, että henkilöitä, joiden asuinpaikka on unionin jäsenvaltiossa, vastaan ei anneta ratkaisua toisissa jäsenvaltioissa. Taatakseen tämän tavoitteen saavuttamisen maksamismääräysmenettelyssä kansallinen lainsäätäjä on kieltänyt maksamismääräysten antamisen henkilöille, joiden asuinpaikka on Bulgarian ulkopuolella.
- 42 Tätä velvollisuutta on kuitenkin rajoitettu oikeuskäytännössä edellyttämällä tuomioistuimelta kielteisen seikan toteamista – sen, että kansalaisen asuinpaikka ei ole Bulgariassa – menettelyssä, joka on lähtökohtaisesti luonteeltaan yksipuolinen ja jossa ei oteta vastaan todisteita. Tässä yhteydessä VKS on kieltänyt tuomioistuimia tukeutumasta välillisiin ja puutteellisiin todisteisiin, esimerkiksi naapureiden tai sukulaisten antamiin tietoihin, joiden mukaan velallinen asuu ulkomailla.

Ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mukaan tuomioistuimen, joka on antanut maksamismääräyksen, on kumottava se, jos epäillään, ettei maksamismääräysmenettelyn velallisen asuinpaikka ole Bulgariassa.